

Universitatea din București

FMI

Calculabilitate și Complexitate

Puncte:25. Timp: 50 min

Data: 3-02-2025

Examen, 3 Februarie, Nivelul I,

Subiecte: A

Instrucțiuni I. Completați (pe foaia auxiliară) răspunsul/răspunsurile corecte. Toate întrebările contează în mod egal. Puteți folosi marginile hârtiei drept ciornă, **dar niciun alt material**. O întrebare poate avea mai multe răspunsuri corecte. Toate contează în mod egal. **Pe de altă parte, dacă alegeți un răspuns greșit, punctajul vostru la întrebare este zero.**

1. Funcția lui Ackermann **nu** este
  - (a) primitiv recursivă.
  - (b) recursivă.
  - (c) parțial recursivă.
  - (d) calculabilă de un program LOOP.
2. Care operație, aplicată unei(unor) funcții primitiv recursive, garantează că rezultatul este o funcție primitiv recursivă?
  - (a) compunere
  - (b) recursie primitivă
  - (c) minimizare
  - (d) suma a două funcții.
3. Considerăm funcția $f(n) = 0$ dacă conjectura lui Collatz (vezi cursul 1) este adevărată, $f(n) = 1$ altfel. f este o funcție
  - (a) recursivă.
  - (b) primitiv recursivă.
  - (c) care poate fi calculată de o mașină Turing.
  - (d) care crește mai rapid decât orice funcție primitiv recursivă.
4. Cum putem crea o funcție care **nu** e primitiv recursivă ?
  - (a) enumerăm toate funcțiile primitiv recursive. Creăm o funcție care pe inputul i returnează valoarea $f_i(i) + 1$.
  - (b) folosim operația de minimizare, dacă rezultatul nu este definită pentru toate inputurile i .
  - (c) prin compunere din două funcții primitiv recursive.
  - (d) Cu un automat finit.

5. Dacă A, B sunt probleme de decizie iar $A \oplus B = \{x0|x \in A\} \cup \{y1|y \in B\}$ atunci
  - (a) $B \leq_m A \oplus B$.
  - (b) $A \oplus B \leq_m A$.
  - (c) Ambele reduceri sunt adevărate.
  - (d) Nicio reducere nu e adevărată
6. Dacă A este o mulțime nevidă și recursivă iar K este problema opririi, atunci
  - (a) $A \leq_m A \oplus K$.
  - (b) $K \leq_m A \oplus K$.
  - (c) Ambele reduceri sunt adevărate.
  - (d) Nicio reducere nu e adevărată.
7. Care din următoarele modele de calcul recunosc o clasă de limbaje închisă la operația de complementare?
  - (a) automat finit
  - (b) mașină Turing cu o bandă.
  - (c) mașină Turing cu două benzi.
  - (d) Toate modelele menționate.
8. Care din problemele următoare sunt reducibile la problema determinării dacă un număr este prim sau nu? **NU** cerem ca reducerea să fie calculabilă în timp polinomial.
  - (a) problema opririi K .
  - (b) problema de a decide dacă un graf este 2-colorabil.
  - (c) problema Quantified Boolean Formula (QBF).
  - (d) Niciuna din problemele listate.
9. Care din clasele următoare de probleme de decizie conțin clasa limbajelor regulate?
  - (a) clasa problemelor de decizie recursive
  - (b) clasa problemelor de decizie primitiv recursive.
  - (c) P , clasa problemelor care au algoritmi polinomiali.
  - (d) niciuna din clase.
10. Care din problemele următoare **nu** sunt recursive ?
  - (a) $K_1 = \{ \langle x, y \rangle : M_x(y) \text{ se oprește într-un pas} \}$
  - (b) $K = \{ \langle x, y \rangle : M_x(y) \text{ se oprește} \}$.
  - (c) $\overline{K} = \{ \langle x, y \rangle : M_x(y) \text{ nu se oprește} \}$
  - (d) toate problemele sunt recursive.

11. Pentru care din următoarele probleme puteți da algoritmi care să le rezolve?
- (a) Fiind date o mulțime de tipuri de pavaje, decideți dacă putem pava planul cu pavajele Wang date.
  - (b) Fiind date o mulțime de tipuri de pavaje, decideți dacă putem pava un pătrat 3×3 cu pavajele Wang date
  - (c) Fiind dat un polinom cu coeficienți întregi $p(x_1, x_2, \dots, x_n)$ există soluții întregi pentru ecuația $p(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$?
  - (d) Fiind dat un polinom cu coeficienți întregi $p(x_1, x_2, \dots, x_n)$ există soluții pentru ecuația $p(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$ cu $|x_1|, \dots, |x_n| \geq 1000$?
12. Fiind dată o mașină Turing deterministă, care din afirmațiile următoare sunt adevărate?
- (a) Dacă pe o intrare x mașina rulează în $f(|x|)$ pași, atunci pe orice intrare y spațiul folosit de mașină este $O(f(|y|))$.
  - (b) Dacă pe o intrare x mașina rulează în spațiu $f(|x|)$, atunci pe orice intrare y mașina rulează în $O(f(|y|))$ pași.
  - (c) Dacă pe o intrare x mașina nu se oprește atunci spațiul folosit de $M(x)$ este infinit.
  - (d) niciuna din afirmațiile celelalte nu este adevărată.
13. Fiind dată formula următoare: $(x \vee y \vee z) \wedge (y \vee \bar{t}) \wedge (\bar{z} \vee \bar{t}) \wedge \bar{x}$, care literali sunt puri ?
- (a) x
  - (b) y
  - (c) z
  - (d) t
14. Care din următoarele afirmații sunt cunoscute drept adevărate ?
- (a) Orice algoritm polinomial nedeterminist poate fi simulat de un algoritm determinist cu complexitate polinomială.
  - (b) Orice algoritm polinomial nedeterminist poate fi simulat de un algoritm determinist cu complexitate $O(2^{n^{O(1)}})$.
  - (c) Dându-se o formulă booleană în care toate variabilele sunt cuantificate, există un algoritm polinomial pentru a decide dacă formulele sunt adevărate sau false.
  - (d) Pentru o parte a afirmațiilor de mai sus nu se cunoaște statutul lor de adevăr.

15. Care din următoarele probleme **nu** sunt cunoscute ca fiind NP-complete ?
- (a) HORN-SAT
  - (b) 4-SAT
  - (c) XOR-SAT.
  - (d) problema 2-colorării unui graf.
16. Dacă problema A este NP-completă atunci
- (a) orice problemă de decizie nevidă $B \in P$ se reduce la A
  - (b) orice problemă de decizie nevidă $B \in NP$ se reduce la A
  - (c) A este NP-hard.
  - (d) niciunul din răspunsuri nu este adevărat.
17. Care din următoarele afirmații sunt adevărate ?
- (a) Dacă $A \leq_m^P B$ și $B \in P$ atunci $A \in P$.
  - (b) Dacă $A \leq_m^P B$ și $B \in NP$ atunci $A \in NP$.
  - (c) Dacă $A \leq_m^P B$ și B este NP-completă atunci A este NP-completă.
  - (d) Dacă $A \leq_m^P B$ și B este NP-hard atunci A este NP-hard.
18. Care din următoarele afirmații este adevărată ?
- (a) O formulă logică CNF cu cel mult trei literali în fiecare clauză are demonstrații prin rezoluție de lungime polinomială în n .
  - (b) O formulă logică CNF cu cel mult un literal pozitiv în fiecare clauză are demonstrații prin rezoluție de lungime polinomială în n .
  - (c) Există un algoritm de tip Davis-Putnam care pe instanțe nesatisfiabile pentru 3-SAT rulează în timp polinomial în n .
  - (d) Există un algoritm de tip DPLL care pe instanțe care codifică principiul cutiei (Principiul lui Dirichlet) rulează în timp polinomial în n .
19. Care din următoarele probleme sunt cunoscute că au algoritmi polinomiali ?
- (a) Fiind dată o mulțime de numere, putem alege o submulțime a cărei sumă ia o valoare dată ?
  - (b) Fiind dat un graf orientat G și două vârfuri s, t , putem ajunge în cel mult cinci pași de la s la t ?
  - (c) Putem colora un graf cu 3 culori astfel încât orice două vârfuri adiacente să aibă culori diferite ?
  - (d) Fiind dată o formulă propozițională în forma normală conjunctivă în care în fiecare clauză apare cel mult doi literal pozitivi, este formula satisfiabilă ?

20. Dacă $P = NP$ atunci ...
- (a) Putem colora un graf cu numărul minim de culori în timp polinomial.
  - (b) putem rezolva orice problemă cu un algoritm polinomial.
  - (c) putem găsi o soluție pentru problema Vertex Cover cu un algoritm cu complexitate polinomială.
  - (d) Orice problemă rezolvabilă în timp polinomial folosind SAT ca subrutină are un algoritm polinomial.
21. Care din următoarele clase de complexitate are probleme complete ?
- (a) $co-NP$.
  - (b) toate clasele Σ_k^P din ierarhia polinomială.
  - (c) PSPACE.
  - (d) Niciuna din clase.
22. Care din următoarele afirmații descriu funcționarea algoritmilor moderni de tip CDCL pentru problema satisfiabilității ?
- (a) Algoritmii folosesc propagare unitară.
  - (b) Algoritmii adaugă la formulele constrângeri pe care le "învață" ca urmare a eșecurilor anterioare.
  - (c) Algoritmii exploatează tranziția de fază în problema satisfiabilității.
  - (d) Niciunul din celelalte răspunsuri nu este corect.
23. Dacă $P = NP$ atunci ...
- (a) $P = co - NP$.
  - (b) Putem testa izomorfismul a două grafuri în timp polinomial.
  - (c) Orice problemă NP -hard este în P
  - (d) Niciuna din celelalte variante nu este adevărată.
24. Fie R un predicat recursiv cu 5 argumente. Definim problema de decizie A prin $A = \{x \in \Sigma^* : (\forall y)(\forall z)(\exists t)(\exists u)R(x, y, z, t, u)\}$. Care din afirmațiile de mai jos sunt adevărate ?
- (a) A este recursiv enumerabilă.
  - (b) $A \in NP$.
  - (c) $A \in \Pi_4^P$.
  - (d) $A \in \Pi_2$.

25. Care din următoarele probleme **nu** are o tranziție de fază de tip SAT/UNSAT ?
- (a) 1-k-SAT, $k \geq 3$.
  - (b) 3-SAT.
  - (c) Horn-SAT.
  - (d) Toate au.

Answer Key for Exam A

Instrucțiuni I. Completați (pe foaia auxiliară) răspunsul/răspunsurile corecte. Toate întrebările contează în mod egal. Puteți folosi marginile hârtiei drept ciornă, **dar nicun alt material**. O întrebare poate avea mai multe răspunsuri corecte. Toate contează în mod egal. **Pe de altă parte, dacă alegeți un răspuns greșit, punctajul vostru la întrebare este zero.**

1. Funcția lui Ackermann **nu** este
  - (a) primitiv recursivă.
  - (b) recursivă.
  - (c) parțial recursivă.
  - (d) calculabilă de un program LOOP.
2. Care operație, aplicată unei(unor) funcții primitiv recursive, garantează că rezultatul este o funcție primitiv recursivă?
  - (a) compunere
  - (b) recursie primitivă
  - (c) minimizare
  - (d) suma a două funcții.
3. Considerăm funcția $f(n) = 0$ dacă conjectura lui Collatz (vezi cursul 1) este adevărată, $f(n) = 1$ altfel. f este o funcție
  - (a) recursivă.
  - (b) primitiv recursivă.
  - (c) care poate fi calculată de o mașină Turing.
  - (d) care crește mai rapid decât orice funcție primitiv recursivă.
4. Cum putem crea o funcție care **nu** e primitiv recursivă ?
  - (a) enumerăm toate funcțiile primitiv recursive. Creăm o funcție care pe inputul i returnează valoarea $f_i(i) + 1$.
  - (b) folosim operația de minimizare, dacă rezultatul nu este definită pentru toate inputurile i .
  - (c) prin compunere din două funcții primitiv recursive.
  - (d) Cu un automat finit.
5. Dacă A, B sunt probleme de decizie iar $A \oplus B = \{x0|x \in A\} \cup \{y1|y \in B\}$ atunci
  - (a) $B \leq_m A \oplus B$.
  - (b) $A \oplus B \leq_m A$.
  - (c) Ambele reduceri sunt adevărate.
  - (d) Nicio reducere nu e adevărată

6. Dacă A este o mulțime nevidă și recursivă iar K este problema opririi, atunci
- ☐ (a) $A \leq_m A \oplus K$.
  - ☐ (b) $K \leq_m A \oplus K$.
  - ☐ (c) Ambele reduceri sunt adevărate.
  - ☐ (d) Nicio reducere nu e adevărată.
7. Care din următoarele modele de calcul recunosc o clasă de limbaje închisă la operația de complementare?
- ☐ (a) automat finit
  - ☐ (b) mașină Turing cu o bandă.
  - ☐ (c) mașină Turing cu două benzi.
  - ☐ (d) Toate modelele menționate.
8. Care din problemele următoare sunt reducibile la problema determinării dacă un număr este prim sau nu? **NU** cerem ca reducerea să fie calculabilă în timp polinomial.
- ☐ (a) problema opririi K .
  - ☐ (b) problema de a decide dacă un graf este 2-colorabil.
  - ☐ (c) problema Quantified Boolean Formula (QBF).
  - ☐ (d) Niciuna din problemele listate.
9. Care din clasele următoare de probleme de decizie conțin clasa limbajelor regulate?
- ☐ (a) clasa problemelor de decizie recursive
  - ☐ (b) clasa problemelor de decizie primitiv recursive.
  - ☐ (c) P , clasa problemelor care au algoritmi polinomiali.
  - ☐ (d) niciuna din clase.
10. Care din problemele următoare **nu** sunt recursive ?
- ☐ (a) $K_1 = \{ \langle x, y \rangle : M_x(y) \text{ se oprește într-un pas} \}$
  - ☐ (b) $K = \{ \langle x, y \rangle : M_x(y) \text{ se oprește} \}$.
  - ☐ (c) $\bar{K} = \{ \langle x, y \rangle : M_x(y) \text{ nu se oprește} \}$
  - ☐ (d) toate problemele sunt recursive.

11. Pentru care din următoarele probleme puteți da algoritmi care să le rezolve?
- (a) Fiind date o mulțime de tipuri de pavaje, decideți dacă putem pava planul cu pavajele Wang date.
  - ☐ (b) Fiind date o mulțime de tipuri de pavaje, decideți dacă putem pava un pătrat 3×3 cu pavajele Wang date
  - (c) Fiind dat un polinom cu coeficienți întregi $p(x_1, x_2, \dots, x_n)$ există soluții întregi pentru ecuația $p(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$?
  - (d) Fiind dat un polinom cu coeficienți întregi $p(x_1, x_2, \dots, x_n)$ există soluții pentru ecuația $p(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$ cu $|x_1|, \dots, |x_n| \geq 1000$?
12. Fiind dată o mașină Turing deterministă, care din afirmațiile următoare sunt adevărate?
- ☐ (a) Dacă pe o intrare x mașina rulează în $f(|x|)$ pași, atunci pe orice intrare y spațiul folosit de mașină este $O(f(|y|))$.
  - (b) Dacă pe o intrare x mașina rulează în spațiu $f(|x|)$, atunci pe orice intrare y mașina rulează în $O(f(|y|))$ pași.
  - (c) Dacă pe o intrare x mașina nu se oprește atunci spațiul folosit de $M(x)$ este infinit.
  - (d) niciuna din afirmațiile celelalte nu este adevărată.
13. Fiind dată formula următoare: $(x \vee y \vee z) \wedge (y \vee \bar{t}) \wedge (\bar{z} \vee \bar{t}) \wedge \bar{x}$, care literali sunt puri ?
- (a) x
  - ☐ (b) y
  - (c) z
  - ☐ (d) t
14. Care din următoarele afirmații sunt cunoscute drept adevărate ?
- (a) Orice algoritm polinomial nedeterminist poate fi simulat de un algoritm determinist cu complexitate polinomială.
  - ☐ (b) Orice algoritm polinomial nedeterminist poate fi simulat de un algoritm determinist cu complexitate $O(2^{n^{O(1)}})$.
  - (c) Dându-se o formulă booleană în care toate variabilele sunt cuantificate, există un algoritm polinomial pentru a decide dacă formulele sunt adevărate sau false.
  - ☐ (d) Pentru o parte a afirmațiilor de mai sus nu se cunoaște statutul lor de adevăr.

15. Care din următoarele probleme **nu** sunt cunoscute ca fiind NP-complete ?
- ☐ (a) HORN-SAT
  - ☐ (b) 4-SAT
  - ☐ (c) XOR-SAT.
  - ☐ (d) problema 2-colorării unui graf.
16. Dacă problema A este NP-completă atunci
- ☐ (a) orice problemă de decizie nevidă $B \in P$ se reduce la A
  - ☐ (b) orice problemă de decizie nevidă $B \in NP$ se reduce la A
  - ☐ (c) A este NP-hard.
  - ☐ (d) niciunul din răspunsuri nu este adevărat.
17. Care din următoarele afirmații sunt adevărate ?
- ☐ (a) Dacă $A \leq_m^P B$ și $B \in P$ atunci $A \in P$.
  - ☐ (b) Dacă $A \leq_m^P B$ și $B \in NP$ atunci $A \in NP$.
  - ☐ (c) Dacă $A \leq_m^P B$ și B este NP-completă atunci A este NP-completă.
  - ☐ (d) Dacă $A \leq_m^P B$ și B este NP-hard atunci A este NP-hard.
18. Care din următoarele afirmații este adevărată ?
- ☐ (a) O formulă logică CNF cu cel mult trei literali în fiecare clauză are demonstrații prin rezoluție de lungime polinomială în n .
  - ☐ (b) O formulă logică CNF cu cel mult un literal pozitiv în fiecare clauză are demonstrații prin rezoluție de lungime polinomială în n .
  - ☐ (c) Există un algoritm de tip Davis-Putnam care pe instanțe nesatisfiabile pentru 3-SAT rulează în timp polinomial în n .
  - ☐ (d) Există un algoritm de tip DPLL care pe instanțe care codifică principiul cutiei (Principiul lui Dirichlet) rulează în timp polinomial în n .
19. Care din următoarele probleme sunt cunoscute că au algoritmi polinomiali ?
- ☐ (a) Fiind dată o mulțime de numere, putem alege o submulțime a cărei sumă ia o valoare dată ?
  - ☐ (b) Fiind dat un graf orientat G și două vârfuri s, t , putem ajunge în cel mult cinci pași de la s la t ?
  - ☐ (c) Putem colora un graf cu 3 culori astfel încât orice două vârfuri adiacente să aibă culori diferite ?
  - ☐ (d) Fiind dată o formulă propozițională în forma normală conjunctivă în care în fiecare clauză apare cel mult doi literal pozitivi, este formula satisfiabilă ?

20. Dacă $P = NP$ atunci ...
- ☐ (a) Putem colora un graf cu numărul minim de culori în timp polinomial.
  - ☐ (b) putem rezolva orice problemă cu un algoritm polinomial.
  - ☐ (c) putem găsi o soluție pentru problema Vertex Cover cu un algoritm cu complexitate polinomială.
  - ☐ (d) Orice problemă rezolvabilă în timp polinomial folosind SAT ca subrutină are un algoritm polinomial.
21. Care din următoarele clase de complexitate are probleme complete ?
- ☐ (a) $co-NP$.
  - ☐ (b) toate clasele Σ_k^P din ierarhia polinomială.
  - ☐ (c) PSPACE.
  - ☐ (d) Niciuna din clase.
22. Care din următoarele afirmații descriu funcționarea algoritmilor moderni de tip CDCL pentru problema satisfiabilității ?
- ☐ (a) Algoritmii folosesc propagare unitară.
  - ☐ (b) Algoritmii adaugă la formule constrângeri pe care le ”învăță” ca urmare a eșecurilor anterioare.
  - ☐ (c) Algoritmii exploatează tranziția de fază în problema satisfiabilității.
  - ☐ (d) Niciunul din celelalte răspunsuri nu este corect.
23. Dacă $P = NP$ atunci ...
- ☐ (a) $P = co - NP$.
  - ☐ (b) Putem testa izomorfismul a două grafuri în timp polinomial.
  - ☐ (c) Orice problemă NP -hard este în P
  - ☐ (d) Niciuna din celelalte variante nu este adevărată.
24. Fie R un predicat recursiv cu 5 argumente. Definim problema de decizie A prin $A = \{x \in \Sigma^* : (\forall y)(\forall z)(\exists t)(\exists u)R(x, y, z, t, u)\}$. Care din afirmațiile de mai jos sunt adevărate ?
- ☐ (a) A este recursiv enumerabilă.
  - ☐ (b) $A \in NP$.
  - ☐ (c) $A \in \Pi_4^P$.
  - ☐ (d) $A \in \Pi_2$.
25. Care din următoarele probleme **nu** are o tranziție de fază de tip SAT/UNSAT ?
- ☐ (a) 1-k-SAT, $k \geq 3$.
  - ☐ (b) 3-SAT.
  - ☐ (c) Horn-SAT.
  - ☐ (d) Toate au.